

PREOCUPACIONS CIUTADANES (XXXV)

ECONOMIA: DESCONFIANÇA I INCERTESA

Sempre és interessant conèixer les percepcions ciutadanes envers la situació econòmica d'un determinat territori (en el nostre cas, les Illes Balears), però en uns moments de crisi com els que vivim actualment, aquest coneixement esdevé imprescindible.

Així doncs, hem volgut dedicar aquest número de Quaderns Gadeso a analitzar com veuen l'economia els ciutadans de les illes, i quan parlem d'economia ens referim tant a les grans xifres com a les economies familiars; tant a les perspectives de consum com al mercat laboral.

Les dues primeres pàgines estan dedicades a les percepcions que tenen els ciutadans de l'economia general actual i les perspectives a curt i mitjà termini. Després, a la tercera, veurem les valoracions que fan de la seva economia domèstica (ara i en el futur proper) i de la seva capacitat de consum (cost de vida, habitatge i béns d'equipament).

Finalment, a la darrera pàgina farem de nou referència al món laboral i a la confiança en la creació dels llocs de feina promesos pel Govern de Mariano Rajoy, arran de la polèmica reforma laboral aprovada recentment.

Com és habitual, els resultats més significatius s'ofereixen desglossats per illes i, per facilitar la comparativa amb la resta de l'estat, també hem volgut incloure les dades del darrer baròmetre publicat pel Centre d'Investigacions Sociològiques (CIS).

En la línia marcada a l'editorial, a la taula següent es reflecteixen les **valoracions** que fan els ciutadans balears de l'economia en el present i les **perspectives** que tenen a curt i mig termini. A més, i per facilitar les comparatives, s'ofereixen les mateixes dades a nivell nacional (CIS, baròmetre de febrer de 2012). Com és habitual en les nostres publicacions, trobareu els resultats desglossats per illes (veure pàgina 2).

Com es pot comprovar, a Balears la percepció sobre la **situació econòmica actual** no és tant negativa com al conjunt de l'estat espanyol: el percentatge dels que afirmen que la situació és dolenta és més de 12 punts inferior a les illes. En qualsevol cas, cal destacar dos punts rellevants: primer, que aquesta diferència no es trasllada als que tenen opinions positives, que representen únicament el 2,3% de la població de la nostra comunitat; i segon, que les opinions negatives han augmentat significativament en relació a la investigació de 2011 (a nivell nacional també s'ha donat aquest increment).

Per altra banda, una majoria considera que la **situació econòmica de les Illes Balears durant l'any 2012** serà molt similar a l'actual (35,1%), enfront dels que consideren que millorarà (19,1%) o que anirà a pitjor (20,5%). Aquest darrer percentatge és molt menor que el registrat a nivell estatal.

Així i tot, probablement el més significatiu és l'augment dels que s'instal·len en la **incertesa**, declarant que no saben quin camí pot prendre la nostra economia. Darrere aquest significatiu percentatge (25,3%) hi trobam, entre altres, factors com la **inseguretat laboral**, concretada en les altes xifres d'atur i de precarietat; l'augment de les **dificultats en l'economia domèstica** de moltes famílies, que en molts de casos es veuen incapaces de fer front als compromisos econòmics adquirits; la **inestabilitat internacional**, amb casos com el de Grècia; la creixent **desconfiança** en què els polítics siguin capaços d'aportar solucions efectives a la crisi; o la cada cop major preocupació pel **futur dels fills**, molt afectat pels factors anteriors.

SITUACIÓ ECONÒMICA A BALEARS I A ESPANYA

	ACTUAL			DURANT 2012			
	Bona	Regular	Dolenta	Millor	Igual	Pitjor	NS
ESPANYA	0,6%	10,0%	89,0%	18,2%	34,4%	34,2%	13,2%
ILLES BALEARS	2,3%	21,2%	76,5%	19,1%	35,1%	20,5%	25,3%

TAULA N°1

Font: Baròmetre CIS. Febrer 2012 / Baròmetres Gadeso. Març 2012

AUGMENTA LA INCERTESA PEL FUTUR PROPER

Tal com hem dit abans, i com és habitual a les investigacions publicades als Quaderns Gadeso, a continuació oferim els resultats de la primera pàgina desglossats per illes, doncs consideram que, si bé a tot el territori destaca la negativitat i la incertesa envers el futur econòmic, les diferències territorials observades són prou significatives.

Com es pot comprovar a les taules següents, **Eivissa** és l'illa que presenta una visió menys negativa, tant en el que fa referència a la situació actual com a les expectatives econòmiques a curt i a mig termini (més d'un 20% preveu millores al llarg de 2012).

Mallorca es situa en valors molts semblants a la mitjana: la immensa majoria qualifica la situació com regular o dolenta i creu que no canviarà de manera rellevant a curt o mig termini. Val a dir que és l'illa on més incertesa es detecta envers el futur (27,6%).

En canvi, a **Menorca** és on es registra un major nombre de persones que qualifiquen la situació de dolenta (81,7%). A més, les dades reflecteixen que els menorquins no preveuen canvis significatius i, si es produeixen, serà per empitjorar la situació.

Per últim, **Formentera** presenta una situació similar a la d'Eivissa: no s'escapa de la negativitat i també enregistra dades preocupants: però pareix detectar-se un cert optimisme envers el futur proper, això sí, encara minoritari (al voltant del 19%).

SITUACIÓ ECONÒMICA MALLORCA

TAULA Nº2

ACTUAL			DURANT 2012				A PARTIR DE 2013			
Bona	Regular	Dolenta	Millor	Igual	Pitjor	NS	Millor	Igual	Pitjor	NS
1,8%	20,8%	77,4%	18,5%	33,6%	20,9%	27,0%	19,7%	37,6%	15,1%	27,6%

Font: Baròmetres Gadeso. Març 2012

SITUACIÓ ECONÒMICA MENORCA

TAULA Nº3

ACTUAL			DURANT 2012				A PARTIR DE 2013			
Bona	Regular	Dolenta	Millor	Igual	Pitjor	NS	Millor	Igual	Pitjor	NS
1,3%	17,0%	81,7%	16,9%	33,8%	23,6%	25,7%	17,3%	36,4%	16,5%	29,8%

Font: Baròmetres Gadeso. Març 2012

SITUACIÓ ECONÒMICA EIVISSA

TAULA Nº4

ACTUAL			DURANT 2012				A PARTIR DE 2013			
Bona	Regular	Dolenta	Millor	Igual	Pitjor	NS	Millor	Igual	Pitjor	NS
3,2%	25,2%	71,6%	21,2%	35,6%	18,5%	24,7%	21,5%	39,1%	13,3%	26,1%

Font: Baròmetres Gadeso. Març 2012

SITUACIÓ ECONÒMICA FORMENTERA

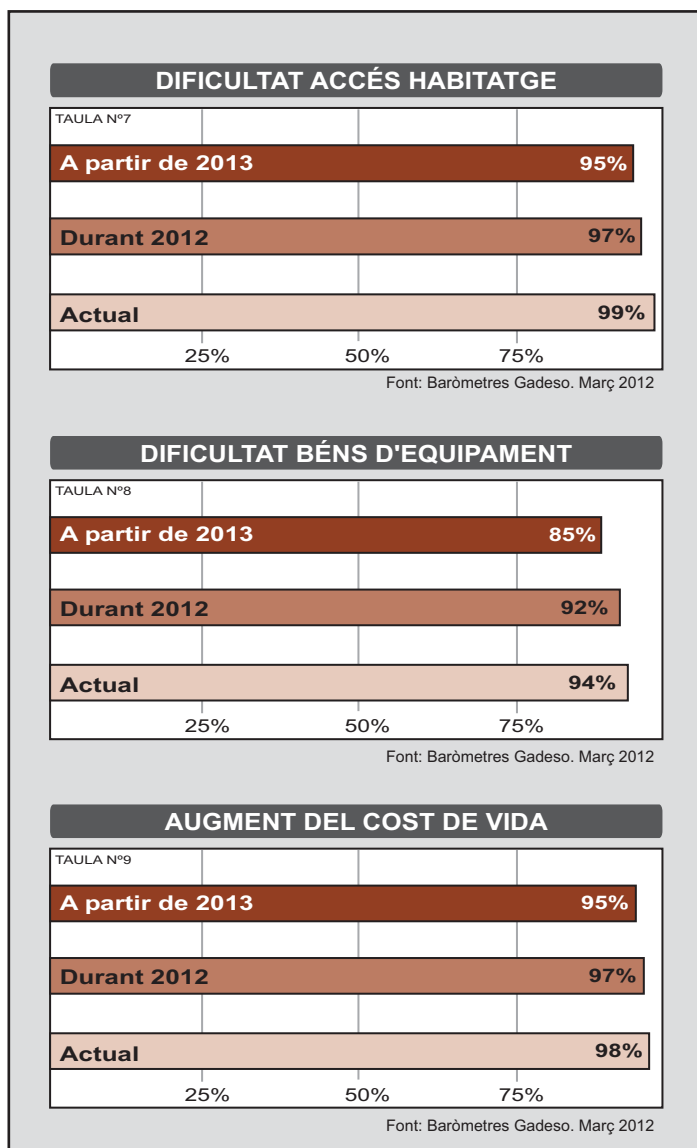
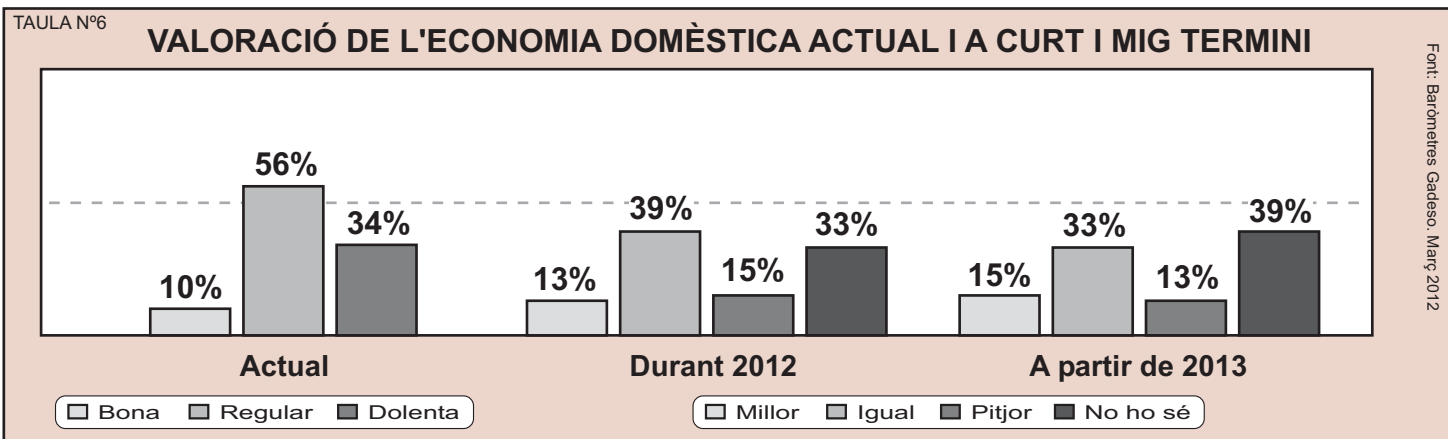
TAULA Nº5

ACTUAL			DURANT 2012				A PARTIR DE 2013			
Bona	Regular	Dolenta	Millor	Igual	Pitjor	NS	Millor	Igual	Pitjor	NS
2,3%	21,2%	76,5%	19,1%	35,1%	20,5%	25,3%	19,9%	37,8%	14,7%	27,6%

Font: Baròmetres Gadeso. Març 2012

ECONOMIA FAMILIAR: MALA SITUACIÓ

Fins ara s'han analitzat les percepcions ciutadanes envers l'economia general de cada una de les illes, però per tenir una visió completa és necessari examinar les valoracions que fan els balears de les seves economies domèstiques, tant en el moment actual com a curt i mig termini. També es reflecteixen les dificultats percebudes per accedir a un habitatge o per adquirir béns d'equipament o si consideren que el cost de vida ha augmentat o si pot pujar al llarg de 2012.

Com es pot veure a la taula número 6, una majoria de ciutadans qualifica la seva economia familiar amb un **regular** i, encara més preocupant, més d'un terç afirma que és **dolenta**. No obstant això, val a dir que, vistes les dades de les pàgines anterior, els balears veuen la seva situació familiar amb menys negativitat que l'economia general de les illes.

Així i tot, la **incertesa** juga de nou un paper principal quan se demana a la ciutadania que faci una previsió a curt i mig termini: un terç dels entrevistats assegura que no sap què pot passar amb la seva economia domèstica al llarg de 2012, percentatge que s'eleva fins un 39% si parlem de 2013. Això demostra que una majoria de la població no veu una sortida clara a la crisi i que, en general, desconfia de l'efectivitat de les impopulars mesures adoptades pels governs central i autonòmic. Encara més, existeix una certa sensació de que els gestors públics es troben descol·locats i van adoptant decisions improvisades, sense un projecte clar.

Per altra banda, la immensa majoria dels illencs veu pràcticament impossible **accedir a un habitatge**, ni ara ni en un futur proper. També se detecten grans dificultats a l'hora d'**adquirir béns d'equipament** (cotxes, electrodomèstics...). Sense comptar amb la mala situació de les economies domèstiques, una de les principals causes l'hem de cercar en les restriccions al crèdit per part de les entitats financeres.

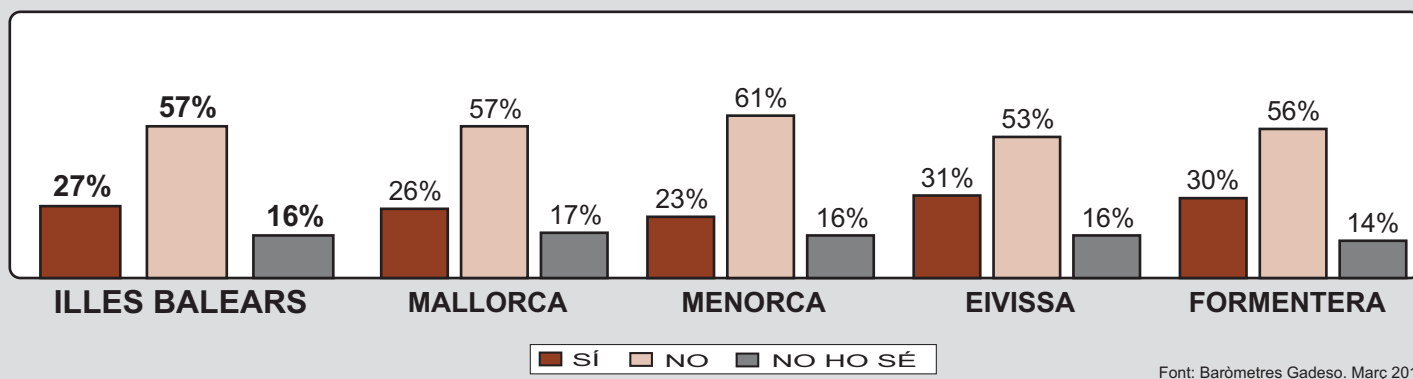
Finalment, la pràctica totalitat de la ciutadania considera que el cost de vida ha pujat i ho continuarà fent durant 2012 i 2013. Queda clar que els **salaris**, quan se té feina, no han evolucionat de la mateixa manera que els preus i, a més, s'han produït apujades d'**imposts** (IRFP) que afecten sobretot a les classes baixes i mitjanes, sense que es puguin descartar nous augmentos (IVA).

PESSIMISME EN EL MÓN LABORAL

La Fundació Gadeso ha seguit amb gran interès l'aprovació de la reforma laboral del Govern Rajoy, les seves possibles conseqüències i les reaccions que ha provocat (veure QG 208). Avui hem volgut demanar a la ciutadania com veuen el futur laboral de les illes, és a dir, si s'aconseguirà crear llocs de feina i rompre una tendència negativa que ja fa massa temps que dura. A més, ens hem interessats per les perspectives de les persones aturades d'aconseguir un treball.

TAULA Nº10

ES CREARAN LLOCS DE FEINA A BALEARS DURANT L'ANY 2012?

Si fem referència al món laboral, i més concretament a la la creació de llocs de feina durant 2012, el pessimisme pareix dominar entre la ciutadania: quasi 6 de cada 10 illencs creu que **no s'aconseguirà crear llocs de feina** enguany, enfront del 27% que afirma el contrari. Per part seva, un 16% no ho sap. Destacar de nou que aquest percentatge d'incertesa ha augmentat en relació a la investigació anterior.

Si desglossam aquests resultats pels diferents territoris, veiem que un altre cop **Menorca** és l'illa amb pitjors

perspectives: un 61% dels entrevistats diu que no es podrà crear ocupació, davant el 23% que es mostra optimista. Per contra, al voltant d'un 30% dels residents a les **Pitiüses** confia en que es creïn nous llocs de feina durant el 2012. Per part seva, els percentatges registrats a **Mallorca** es situen molt propers a la mitjana balear.

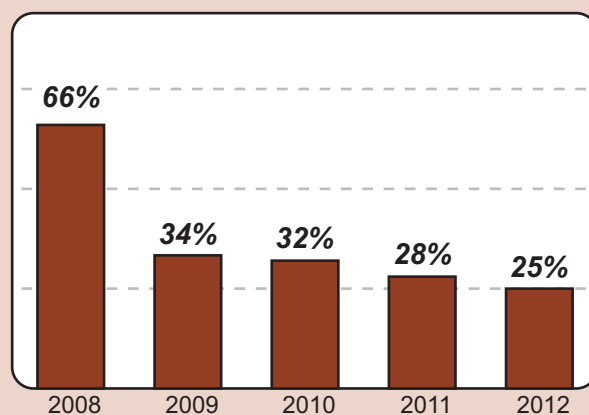
Aquest resultat es poden lligar fàcilment amb les darreres enquestes de la Fundació Gadeso, que mostren com gran part de la ciutadania es mostra contrària a la **reforma laboral** i desconfia dels seus presumtes efectes positius.

EL DESENCANT DELS ATURATS

Les **expectatives** i la confiança són factors molts importants a l'hora d'entendre la principal preocupació de la ciutadania: l'atur i la precarietat laboral. La taula adjunta mostra les perspectives que les persones en situació d'atur tenen de trobar feina en un període de temps raonable. Els resultats no poden ser més clars (i a l'hora més preocupants): abans de 2008, quan els efectes de la crisi no havien pegat encara el cop fort, una majoria d'aturats confiava en **reincorporar-se al mercat de treball** de manera quasi immediata. És a dir, percebia la situació d'atur com a conjuntural o com un període de transició entre un contracte i un altre.

A partir de 2009 aquesta situació canvia radicalment i es va agreujant fins que, el 2012, únicament **un 25% de persones aturades confia en aconseguir un lloc de feina** en un temps relativament curt i abandonar les temudes llistes de l'atur.

EXPECTATIVES DE LES PERSONES EN ATUR DE TROBAR UN LLOC DE FEINA

TAULA Nº11

Font: Baròmetres Gadeso 2008-2012